

ઘોરણા : 3

ગુજરાતી

૭. એક છલાંગે દરિયો કૃદો

ભાગ - 2

□ વાંચો :

દરવાન : મહારાજની જ્ય હો!

મહારાજ, કેટલાક સૈનિકો એક વાનર
જેવા માણસને લઈને સભાગૃહમાં
આવવાની રજા માગે છે.

રાવણ : આવવા દો.

(ચાર-પાંચ સૈનિકો હનુમાનને એક
દોરડાથી બાંધીને લાવે છે.)

રાવણ : અરે! આ કોણ છે? નથી માણસ કે નથી
વાંદરો. એને અહીં શું કામ લાવ્યા છે? શું કામ છે?

હનુમાન : હું વા-નર છું. વા એટલે
થોડું અને નર એટલે મનુષ્ય.
હું થોડો મનુષ્ય જેવો છું.

સૈનિક : મહારાજ, આ બહુ તોફાની
છ. એ આપને મળવાની
જુદ કરતો હતો. એ પોતે
દરિયાપારથી આવ્યો છે એમ કહે છે.

રાવણ : બોલ વાનર, શું કામ છે ?

હનુમાન : મારે કશું કામ નથી. આ
તમારા સૈનિકો મને પકડી લાવ્યા છે.

સૈનિક : મહારાજ, આ માણસે આખી
અશોકવાટિકા ઘેદાનમેદાન કરી નાખી છે.
બધાં જાડ પરથી બધાં ફળ ખાઈ ગયો.
એટલું જ નહીં, કેટલાંક જાડ પણ
મૂળમાંથી ઉઘેડી નાખ્યાં.

ହନୁମାନ : ଏ ବଧାଂ ତେ ସ୍କୁଳାଂ ଆଦ ହତାଂ.

ରାଵଣ : ଅରେ ମୂର୍ଖ ଵାନର, ବଚ୍ଚେ ନ

ବୋଲ. ହବେ କହେ, ତେ ଶା ମାଟେ

ଉଦ୍‌ଦିଯାପାରଥୀ ଆବ୍ୟୋ ଛେ, ଏ

ହନୁମାନ : ହୀ.

ରାଵଣ : ପଣ, ଆଵଦୋ

ଓଡ଼ିଙ୍ଗିନେ କୋଇ କେବି ରୁ

ଲଂକାମାଂ ପ୍ରଵେଶ କରି ଶକେ

હનુમાન : જુઓ મહારાજ, એ જાણવું
હોય તો મને પણ તમારા
મંત્રીઓ બેઠા છે એવા
આસન પર બેસાડો, પણી કહું.

રાવણ : તું એક તુચ્છ વાનર, લંકાની
રાજસભામાં આસન પર બેસીશ?

હનુમાન : ના, હું પ્રભુ શ્રીરામનો સેવક છું.
રામદૂત તરીકે આપની સામે ઉપસ્થિત છું.
અત્યારે આપનો મહેમાન છું. એટલે આસન
તો આપવું જ પડે.

(રામનું નામ સાંભળીને રાવણ વધુ ગુસ્સે
થયો.)

રાવણ : સૈનિકો, આ વાનરને હમણ
જ જેલમાં પૂરો.

એક મંત્રી : ક્ષમા મહારાજ, પણ આ
અન્ય રાજ્યમાંથી આવ્યા છે એટલે આપણા
મહેમાન કહેવાય. એમને જેલમાં ન પૂરાય.
હું આપને વિનંતી કરું છું કે એમને આસન
પણ આપવું જોઈએ.

રાવણા : બિલકુલ નહીં. એણે જે કહેવું હોય તે ઉલા ઉલા
જ કહેવું પડશે.

મંત્રી : પણ મહારાજ...

રાવણા : પણ ને બણા... આ મારી
આજ્ઞા છે કે એ જીલ્ભો જ રહેશે.

હનુમાન : કંઈ વાંધો નહીં, મને આસન
પર બેસતાં આવડે છે.

આમ કહી, હનુમાને પોતાના હાથની એક આંગળી ખેંચી અને પૂછડી
લાંબી થવા માંડી ! પૂછડીને ગોળ ગોળ ગુંચળા જેમ ગોઠવવા માંડી.
પૂછડી ખૂબ લાંબી થઈ એટલે રાવણા કરતાં પણ ઉચ્ચું આસન થયું.
હનુમાન તો કૂદકો મારીને એની ઉપર બેસી ગયા. રાવણા ગુસ્સાથી
લાલચોળ થઈ ગયો.

રાવણ : આ વાંદરાને તાત્કાલિક પકડી લો. એની પુંછડી કાપી
નાખો કે સળગાવી નાખો. મંત્રીઓ અને સૈનિકો હનુમાનની
આવી શક્તિથી ડરી ગયા એટલે એમ ને એમ ઉભા રહ્યા.
હનુમાન પોતાના પુંછાસન પર બેઠા બેઠા હસતા રહ્યા.

**રાવણ : સૈનિકો, તાત્કાલિક મારી આજ્ઞાનું પાલન
કરો, આ અભિમાની વાનરની પૂછડી સળગાવી છે.**

सैनिको क्यांकथी थोડां गालां-गोडां लाव्यां अने हनुमाननी
पूँछटी पर वींटाख्यां. क्यांकथी तेल लावीने ए गालां-गोडां पर
रेड्युं. छेल्ले दीवासजीथी पूँछटी सर्गावी.

જેવી પૂછડી સળગી કે તરત હનુમાને પોતાનું પરાક્રમ શરૂ કર્યું.
લાંબી પૂછડીનો છેડો જુદી જુદી જગ્યાએ અડકાવવા માંડ્યો. ઘડીકમાં
આ ખૂણે તો ઘડીકમાં પેલા ખૂણે. આખી રાજસભામાં ભાગંભાગ થઈ
ગઈ. હનુમાન તો સળગતી પૂછડી સાથે ત્યાંથી કૂદીને રાજમહેલનાં
બીજાં મકાનો તરફ ગયા.

ત્યાંથી બજાર બાજુ ગયા. જ્યાં ગયા ત્યાં આગ લાગવા માંડી, લંકાના
રાક્ષસો નાસભાગ કરવા લાગ્યા. સૈનિકો એક જગ્યાએ આગ હોલવે ત્યાં
હનુમાન બીજુ જગ્યાએ પૂછઠડી અડકાડે. ઠેકઠેકણે આગ લાગી.
હનુમાન તો હસતા જાય, આગ લગાડતા જાય ને ગાતા જાય...

લંકા તારી સળગી ગઈ
પુંછડી મારી સાજુ રહી..
તેલ પણ તાંકું, ગાલબા તારા
દીવાસળી પણ તારી ગઈ
પુંછડી મારી સાજુ રહી..
સળગ્યાં મકાનો ને સળગ્યા મહેલો
ઉલ્લી બજાર પણ સળગી ગઈ
પુંછડી મારી સાજુ રહી..

□ વાક્યો સાચાં છે કે ખોટાં તે નક્કી કરો. ✓ અથવા ✗ કરો.

1. રાવણના મંત્રી ઇચ્છતા હતા કે હનુમાનને સન્માન મળે.

2. રાવણ વધુ ગુસ્સે થયો કારણ કે હનુમાન રાવણ કરતાં વધુ

ઉંચા આસને બેઠા.

3. હનુમાને સભાગૃહમાં મંત્રીઓ જેવી બેઠક વ્યવસ્થા માર્ગી.

4. હનુમાન પોતાની મરજીથી લંકાના સભાગૃહમાં ગયા.

૫. રાવણે બીજા રાજ્યમાંથી આવનાર મહેમાનનું માન જાળવ્યું.

૬. હનુમાને સળગતાં ગાલા-ગોડાં નાખીને લંકાના મહેલમાં

કેર-કેર આગ લગાડી.

૭. પૂછીને લીધે હનુમાનનું આસન ઊંચા પીપડા જેવું બની ગયું.

૮. રાવણે હનુમાનને નીચે ઉલા ઉલા જ વાત કરવા વિનંતી કરી.

૬. હનુમાને રાવણને જણાવ્યું કે તેમણે શા માટે આડવાંને

નુકસાન કર્યું.

૧૦. હનુમાન દરિયા જેવી મોટી નઢી કૂદીને લંકા આવ્યા

હતા.

❖ શબ્દ શોધ :

નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં કેટલાક શબ્દો છુપાયા છે. આ શબ્દો પૈકી કેટલાક શબ્દો પાઠમાં છે, જ્યારે કેટલાક શબ્દો આ પાઠમાં નથી. પાઠમાં આવતા અને ન આવતા શબ્દો શોધો અને જુદા પાડીને લખો.

હ	સ	લં	મુ	ન	મા
સ	ગુ	રા	કા	મં	સી
વા	મુ	<u>મા</u>	આ	ત્રી	ભા
ન	વ	કુ	ન	ગ	ર
ર	ન	વ	સી	તા	ત

પાઠમાં આવતા શબ્દો

લંકા

વાનર

મંત્રી

નગર

આગ

પાઠમાં ન આવતા શબ્દો

ભારત, હસ

નવ, મન

વન, સીતા

માસી, રન

વાન

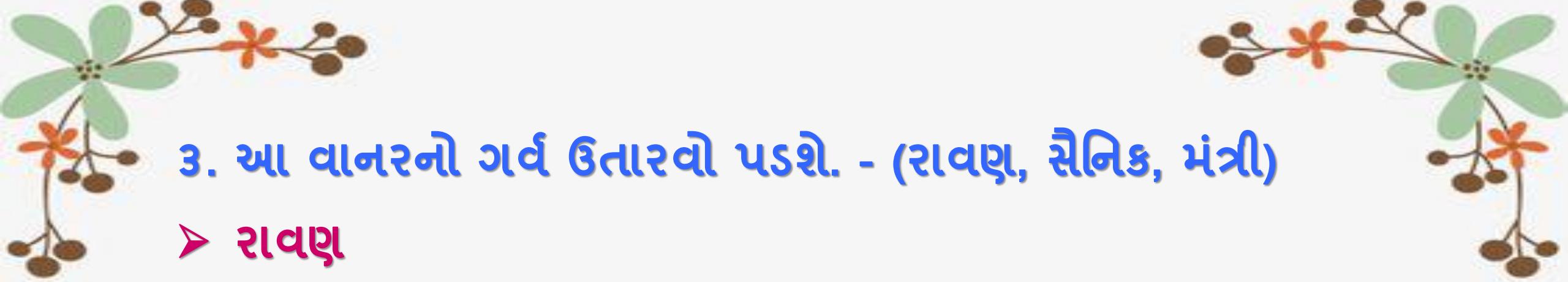
□ નીચેનું વાક્ય કોણ બોલી શકે? કોસમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો
અને ખાલી જગ્યામાં લખો.

૧. હું મારી જતે તમારી સભામાં નથી આવ્યો. - (રાવણ, સૈનિક, હનુમાન)

➤ હનુમાન

૨. મને તો અશોકવાટિકામાં કેળાં ખાવાની મજા પડી ગઈ હતી. - (સૈનિક,
હનુમાન, મંત્રી)

➤ હનુમાન

3. આ વાનરનો ગર્વ ઉતારવો પડશે. - (રાવણ, સૈનિક, મંત્રી)

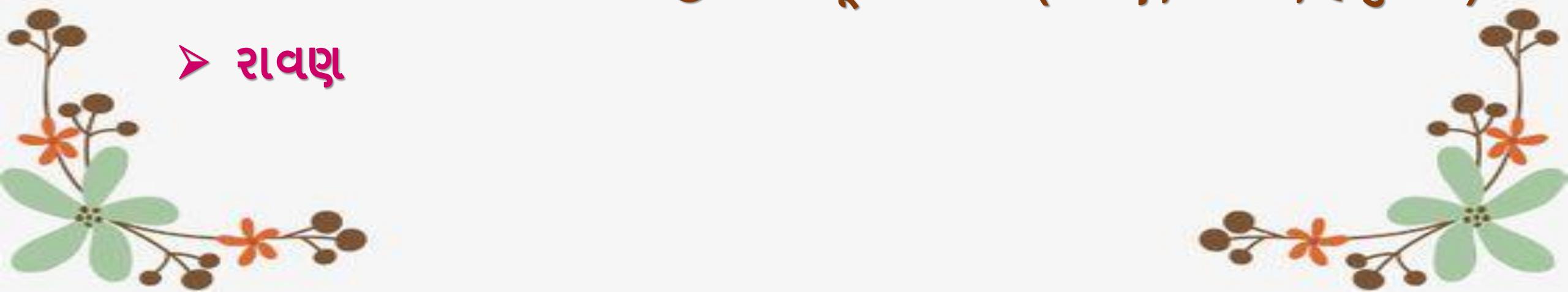
➤ રાવણ

4. બીજા રાજ્યના મહેમાન સાથે સારો જ વ્યવહાર કરવો જોઈએ.
- (રાવણ, સૈનિક, હનુમાન)

➤

5. આ વાનરને નિર્બળ સમજુને મેં ભૂલ કરી. - (રાવણ, સૈનિક, હનુમાન)

➤ રાવણ

૬. લે, આ તેલ ગાભા પર રેડી દે. - (રાવણ, સૈનિક, હનુમાન)

➤ સૈનિક

૭. હવે તો રાવણનું આસન પણ સળગાવું. - (રાવણ, મંત્રી, હનુમાન)

➤ હનુમાન

૮. ઓ બાપ રે, આવડી મોટી પૂછડી, મને તો બીક લાગે છે.

(રાવણ, સૈનિક, મંત્રી)

➤ મંત્રી, સૈનિક

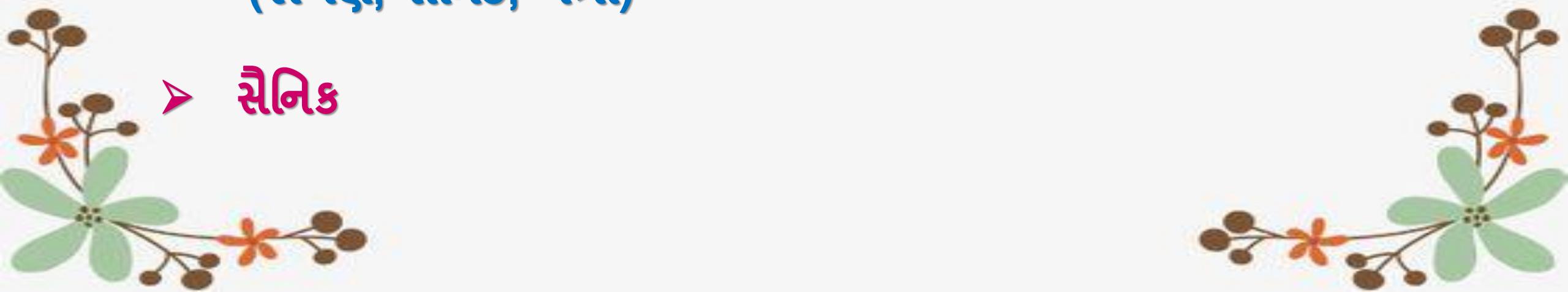
૬. મારી વાત માની હેત તો આ આગ ન લાગી હેત. - (રાવણ, મંત્રી,
હનુમાન)

➤ મંત્રી

૧૦. ભાગો! ભાઈ દરિયામાં ભાગો! આ વાનર તો આખું ગામ સળગાવી દેશે.

(રાવણ, સૈનિક, મંત્રી)

➤ સૈનિક

□ આ પ્રસંગમાં આવતા પાંચ નવા શબ્દો નોંધો. એ શબ્દનો ઉપયોગ કરીને
તમારા શિક્ષક એક વાક્ય બનાવશે. તેના પરથી અર્થ સમજુને અર્થ લખો.
પછી તે શબ્દનો ઉપયોગ કરી નવું વાક્ય લખો.

દાટ. ઘેદાનમેદાન કરવું : બગાડી નાખવું
આ વર્ષ વાવાઝોડાને લીધે આખો વિસ્તાર ઘેદાનમેદાન થઈ ગયો.

૧. લાલાચોળ થઈ જવું - ખૂબ જ ગુસ્સે થવું
વાક્ય : દીકરાએ વાહનની ચોરી કરી છે એમ જણતાં પિતાજી લાલાચોળ
થઈ ગયા.

૨. નાસભાગ કરવી - ભયથી ભાગી જવું

વાક્ય : પોલીસવાનને આવતી જોઈને તોફાની ટોળું નાસભાગ
કરવા લાગ્યું.

૩. મરકમરક હસવું - મંદ હાસ્ય કરવું

વાક્ય : બાળકની કાલીઘેલી બોલી સાંભળી મહેમાન મરક -
મરક હસવા લાગ્યા.

૪. જુંપવા દેવું - શાંતિથી બેસવા દેવું

વાક્ય : તોફાની ટપુડો મને સહેજ પણ જુંપવા દેતો નથી.

૫. જુંડ કરવી - હથ કરવી

વાક્ય : કેનાએ તેના જન્મદિનેમમ્મીને બાબી લઈ આપવાની
જુંડ કરી.

□ રમો : છોટા હનુમાન

એક મેદાનમાં આઠ-દસ ક્રૂટ લાંબી લીટી દોરો. એ લીટી પર એક સાથે
ચાર-પાંચ મિત્રો ઉભા રહો. બંને પગ એવી રીતે લેગા રાખો કે જેથી
બંને પગ એકબીજાને સ્પર્શેલા હોય. હવે, તમારા શિક્ષક પૂછશે : “લંકામાં
તો જશે કોણું?” પાંચ મિત્રો એક સાથે બોલશે, ‘અમે જશું ભાઈ, અમે
જશું’. પછી શિક્ષક બોલશે, ‘ફટેહ કરો ભાઈ, ફટેહ કરો’. શિક્ષક આવું
બોલે ત્યારે બધાં મિત્રો એક સાથે ફૂદશે. જે સૌથી વધુ લાંબું ફૂદ્યા હોય
તેવા વિદ્યાર્થી અલગ ઉભા રહેશે. આમ વર્ગના બધા વિદ્યાર્થીઓને ચાર-
પાંચના જૂથમાં રમાડી, દરેક જૂથના વિજેતા નક્કી થશે. ત્યારબાદ દરેક
જૂથના વિજેતાઓનું એક જૂથ બનશે.

આ જૂથ પણ આવી જ રમત રમશે. આ વખતે આ વિજેતાનું જૂથ
સમૃહમાં બોલશે. “લંકામાં તો જશે કોણા?” ત્યારે વર્ગના બીજા
બધા વિદ્યાર્થીઓ એકસાથે બોલશે, ‘તમે જશો ભાઈ, તમે જશો?’
આ જૂથ પણ એકસાથે કૂદશે. જ વિદ્યાર્થી સૌથી લાંબું કૂદે તેનો
કૂદકો ‘હનુમાન કૂદકો’ કહેવાશે.

એક જૂથના વિજેતા ચાર ફૂટ કૂદે છે. એ જ જૂથના
બીજા વિદ્યાર્થી સાડા ગ્રણ ફૂટ કૂદે છે. ત્યારબાદ બીજું જૂથ આવે
છે. તેના વિજેતા ગ્રણ ફૂટ કૂદે છે. આવું શાય ત્યારે વિજેતા જૂથમાં
કોને કોને રાખવા જોઈએ, તેની ચર્ચા તમારા શિક્ષક સાથે કરો.

□ નીચે બે બે શબ્દો આપ્યા છે. આ બંને શબ્દ પૈકી એકનો ઉપયોગ કરીને
પહેલાં એક વાક્ય બનાવો. ત્યારબાદ બંને શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને એક
વાક્ય બનાવો.

ઉદ્દેશી, ઉંડી

અમે નદીમાં નાહ્યા. અમે ઉંડી નદીમાં નાહ્યા.

૧. તળાવ, ઉંડું

વાક્ય : ગામની સીમમાં તળાવ છે. ગામની સીમમાં ઉંડું તળાવ છે.

૨. દરિયો, ઊડો

વાક્ય : સોમનાથમાં દરિયો છ. સોમનાથમાં ઊડો દરિયો છ.

૩. કૃદકા, ઊંચા

વાક્ય : છોકરાંએ કૃદકા લગાવ્યા. છોકરાંએ ઊંચા કૃદકા લગાવ્યાં.

૪. જંગલ, ગાડ

વાક્ય : શિરનારમાં જંગલ છે. શિરનારમાં છે.

૫. લાંબો, અજગાર

વાક્ય : રસ્તામાં અમે અજગાર જોયો. રસ્તામાં અમે લાંબો
અજગાર જોયો.

૬. ફર, અને

વાક્ય : ગામ ફર છે. ગામ ફર છે અને રસ્તો ખાડાટેકરાવાણો છે.

૭. છત્રી, ધોધમાર

વાક્ય : ધોધમાર વરસાદ પડ્યો. ધોધમાર વરસાદમાં અમારી છત્રી કામ ના લાગી.

THANKS

FOR WATCHING